

Parohia „Înălțarea Domnului”

Str. Crinilor 45, Pașcani, jud. Iași
inaltareadomnului.pascani@gmail.com

Paroh: Pr. Marius Ionuț Tabarcea

+40 745 776 456

Coslujitor: Pr. Leonardo Ioan Atudorei

+40 747 580 111

Bucurați-vă!

„Bucurați-vă în nădejde; în suferință fiți răbdători; la rugăciune stăruivi.” (Romani 12, 12)

Anul VII • Nr. 1 (159) • 25 ianuarie 2026

Publicație editată și distribuită gratuit de Parohia „Înălțarea Domnului” Pașcani, Protopopiatul Pașcani

Pe urmele sfinților

5 lucruri remarcabile din viața Sfântului Grigorie Teologul

Pr. Marius Ionuț Tabarcea

1 Educație strălucită și prietenie cu Sfântul Vasile cel Mare

- S-a născut în Capadocia (azi Turcia) în jurul anului 329, într-o familie creștină profundă.
- A studiat la Atena, unde l-a cunoscut pe Sfântul Vasile cel Mare – prietenia lor a devenit un model de comuniune spirituală.
- A fost considerat unul dintre cei mai cultivați oameni ai vremii, studiind retorică, filozofie și teologie.

2 Dorința de viață retrasă și lupta interioară

- Deși era chemat la slujire, Grigorie a dorit mereu o viață contemplativă, retrasă în rugăciune.
- A fost hirotonit preot împotriva voinței sale și a fugit în pustie, dar s-a întors din ascultare.
- A scris despre această luptă interioară în mod sincer și profund, devenind un model de autenticitate spirituală.

3 Arhiepiscop al Constantinopolului în vremuri tulburi

- A fost chemat să conducă Biserica din Constantinopol în plină criză teologică, dominată de arianism.
- A rostit celebrele *Cinci Cuvântări Teologice*, care au devenit fundamentul învățaturii ortodoxe despre Sfânta Treime.
- A fost numit „Teologul” tocmai pentru profunzimea acestor învățături – titlu acordat doar lui, Sfântului Ioan și Sfântului Simeon.

4 Scriitor sensibil și poet mistic

- A scris peste 240 de scrisori, 45 de omilii și poeme teologice care exprimă durerea, bucuria și căutarea lui Dumnezeu.
- A fost numit „teologul inimii” pentru felul în care îmbina rațiunea cu sensibilitatea.
- În poezia sa, se regăsesc teme precum suferința, prietenia, moartea și dorul de Dumnezeu.

5 Retragerea și moartea în liniște

- După ce a renunțat la scaunul episcopal din Constantinopol, s-a retras la Nazianz, unde a trăit în rugăciune și scris.
- A murit în jurul anului 390, lăsând în urmă o moștenire teologică și spirituală uriașă.
- Este prăznuit în Biserica Ortodoxă pe 25 ianuarie și este unul dintre Cei Trei Sfinți Ierarhi, alături de Vasile cel Mare și Ioan Gură de Aur.

Crâmpoie din lumina sărbătorii „Coboară, Zahee”

„Zaheu era mic de statură, dar mare prin dorință. Căci nu s-a rușinat de mulțime, nici nu s-a temut de batjocură, nici nu a socotit necinstea meseriei sale, ci a alergat înainte și s-a suit într-un smochin, ca să-L vadă pe Hristos. Vezi cum sufletul inflăcărat biruiește toate piedicile? Hristos însă, Care vede mai înainte de a fi văzut, îl cheamă pe nume, arătând că mai înainte de a se urca Zaheu în copac, Se pogorâse El în inima lui. De aceea intră în casa lui, ca să arate că nu disprețuiește pe cel disprețuit de toți, și că pocăința deschide ușa mântuirii chiar și celor mai mari păcătoși.” (Fericitul Augustin, *Omilii la Evanghelia după Luca*, tâlcuire la cap. 19)

Zaheu era mic de statură, dar neliniștit la inimă. Nu mulțimea îl oprea cu adevărat, ci greutatea vieții pe care o dusesse până atunci. Și totuși, dorința de a-L vedea pe Hristos a fost mai mare decât rușinea, mai mare decât frica, mai mare decât obișnuința păcatului. S-a suit într-un copac nu ca să se înalțe, ci ca să recunoască, fără cuvinte, că este jos.

Hristos trece pe acolo. Nu se grăbește. Se oprește sub copac și rostește un nume: *Zahee!* Așa face Dumnezeu: ne cheamă pe nume înainte să ne schimbăm viața și intră în casa noastră înainte ca noi să o fi curățit. „Coboară degrabă” nu este o muștrare, ci o chemare la adevăr. Căci nu poți rămâne în copac atunci când Hristos vrea să intre în inima ta.

Zaheu coboară. Și în această coborâre începe adevărata lui înălțare. Pocăința lui nu este o vorbă, ci o întoarcere: întoarcerea inimii, întoarcerea nedreptății, întoarcerea vieții.

Astăzi, spune Domnul, a venit mântuire casei acesteia. Astăzi – nu mâine, nu după ce omul devine desăvârșit, ci în clipa în care îl primește pe Hristos. Și poate că fiecare dintre noi este, uneori, Zaheu: mic, ascuns, privitor de la distanță. Dar dacă dorința rămâne vie, Hristos Se va opri și sub copacul nostru.

Ectenia pentru cei adormiți

Sursa: „Cartea deschisă a împărăției”, Mitropolitul Bartolomeu Anania

(continuare din numărul anterior)

Ectenia de aici este desprinsă din slujba de înmormântare. O formă prescurtată a aceleiași slujbe este parastasul. Dar cea mai prețioasă și mai eficientă rugăciune este aceea pe care preotul o face în taină la slujba proscomidiei, când scoate din prescură miridele pentru morți și le așază sub Sfântul Agneț, rostind numele morților de pe pomelnicele ce i-au fost aduse, odată cu ofrandele, de către credincioși.

În momentul liturgic al sfințirii Darurilor, Sfântul Agneț se preface în Trupul real al lui Iisus Hristos. Miridele, reprezentând numele (și deci sufletele) morților, nu se prefac sub binecuvântare, dar participă la sfințenie prin imediata lor vecinătate cu Hristos euharistic. Această participare a fost pregătită în firida proscomidiarului și este anunțată de această ectenie specială, care sună astfel:

Preotul: *Miluieste-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, auzi-ne și ne miluieste.*

Poporul: *Doamne, miluieste; Doamne, miluieste; Doamne, miluieste.*

Dacă ne-am propus să ne rugăm pentru cei adormiți, e necesar și cuviincios să ne rugăm mai întâi pentru noi, pentru ca astfel rugăciunea noastră să-și deschidă cale nu numai spre Dumnezeu, Căruia îi cerem mila, dar și, prin El, spre cei repauzați, care ne vor simți prezența în tăcuta lor singurătate. Doctorul nu intră în camera aseptică dacă mai întâi nu și-a asigurat propria lui asepție. Rugăciunea nu e o teleconferință spațială, ci o întâlnire în Dumnezeu. La nuntă mergi în haină de nuntă, la întâlnire mergi în ținută decentă. De cel drag de dincolo poate să-ți fie dor, ceea ce e foarte frumos, dar **dorul e un sentiment, pe când rugăciunea e putere**. Pentru ca ea să fie putere, e necesar ca tu însuși să devii puternic, adică despovărat, iar aceasta se capătă prin mila lui Dumnezeu, Care-ți iartă păcatele. Cel repauzat își are păcatele lui, dar altele nu mai poate face, pe când tu poți cădea oricând, chiar în clipa în care te pregătești să te rogi. Cum te vei ruga pentru iertarea păcatelor lui dacă tu însuși nu ți-ai obținut iertarea? Iată de ce ectenia pentru cei adormiți începe cu o rugăciune pentru noi înșine. (De altfel, ați observat, ea este repetarea celui de al treilea stih din ectenia cererii stărui-toare.) De abia acum ne rugăm pentru cei de dincolo:

Ne mai rugăm **pentru odihna sufletelor adormiților robilor lui Dumnezeu [N] și pentru ca să li se ierte lor toată greșala cea de voie și cea fără de voie**.

În limbajul biblic, patristic, liturgic și bisericesc, orice creștin este **rob al lui Dumnezeu**, fie în timpul vieții, fie după moarte. Noi știm însă că acest cuvânt, profund pozitiv în spiritualitatea creștină, devine din ce în ce mai incomod în modul de gândire al omului modern, deprins cu termeni mai la îndemână, precum „liber”, „libertate”, „liber-arbitru”, „liber-cugetător” etc. De aceea aș vrea să mă opresc puțin asupra lui, cu gândul de a-l limpezi în conștiința dumneavoastră, a tuturor, și de a vă elibera de eventualele complexe.

Este adevărat că, strict etimologic, cuvântul **rob** este echivalent cu sclav, ceea ce înseamnă om lipsit de libertate, captiv, prizonier sau dependent de un stăpân pentru care muncește silit. Există și situații în care cineva este numit rob sau sclav al unui viciu, cum ar fi, în zilele noastre, totala dependență de droguri. Dar nu este mai puțin adevărat că rob sau sclav poate fi și un om al datoriei, un ins care își subordonează integral voința și acțiunile unei pasiuni nobile, onorabile, cum ar fi cercetarea

științifică, muzica, literatura, artele, alpinismul sau speologia.

În vechile culturi și civilizații însă **rob** era un titlu de noblețe pe care-l purtau câțiva demnitari ai curții imperiale, devotați voluntar și fără rezerve suveranului lor. Acesta este sensul cu care îl întâlnim în cărțile Vechiului Testament. Toți marii patriarhi ai lui Israel erau numiți sau se numeau ei înșiși **robi ai lui Dumnezeu**: Avraam (Facerea 18, 3-5), Isaac (Facerea 24, 14), Iacob (Facerea 32, 10), Moise (Ieșirea 4, 10; Numeri 11, 11; Ap 15, 3). În cărțile Noului Testament, Sfânta Fecioară Maria se numește pe ea însăși **roaba Domnului**, așa cum robi ai lui Dumnezeu se numesc pe ei înșiși sfinții apostoli Pavel (Romani 1, 1), Iacob (Iacob 1, 1) și Evanghelistul Ioan (Apocalipsa 1, 1), ca să nu dau decât câteva exemple. Și atunci, iubii mei, cum am putea noi, robii de astăzi ai lui Dumnezeu, să fim stânjeniți de faptul că ne aflăm într-o asemenea glorioasă companie?

Rob al lui Dumnezeu este acela care și-L recunoaște pe Dumnezeu ca Stăpân, Creator al omului și iubitor de oameni. Lui I se supune, dar nu „orbește” (adică plutind în supunere ca într-o negură), ci cu luciditate. Or, luciditatea înseamnă discernământ, iar discernământul înseamnă libertate. Ca rob al lui Dumnezeu, omul nu se află sub Dumnezeu, ci întru Dumnezeu, adică în interiorul libertății Lui. A fi rob al lui Dumnezeu înseamnă a deveni cetățean al Împărăției Cerurilor. Așa stând lucrurile, cum poți să te consideri prizonier într-un lagăr fără ziduri, fără paznici, fără garduri și fără margini?

Desigur, trebuie să recunoaștem că omul, prin greșala lui Adam (care și-a înțeles și folosit prost libertatea), a devenit robul păcatului. Dar tocmai acesta a fost rostul întrupării și jertfei lui Hristos: să ne elibereze din robia constrângătoare a păcatului și să ne redea robiei zburdalnice a lui Dumnezeu. **Sfântul Apostol Pavel** observă că sclavul (propriu-zis) care a fost chemat de Hristos devine un om liber, în pofida faptului că, social, continuă să rămână sclav, iar omul liber (propriu-zis) chemat de Hristos își păstrează libertatea tocmai prin faptul că a devenit rob al lui Hristos (vezi 1 Corinteni 7, 22). Iar Sfântul Apostol Petru avertizează asupra libertății adamice, rău înțelese și prost folosite, așa cum se întâmplă, din păcate, și în zilele noastre, când libertatea omului este invocată ca justificare a propriei sale depravări. Iată ce ne spune înțeleptul Apostol: „Trăiiți ca oameni liberi, dar nu ca și cum ați avea libertatea drept acoperământ al răutății, ci ca robi ai lui Dumnezeu” (1 Petru 2, 16).

De data aceasta ne rugăm în mod special pentru **robii lui Dumnezeu cei adormiți**. Pentru noi, cei obișnuiți cu limbajul bisericesc, e lesne de înțeles că **adormiții** sunt cei morți, cei ce au trecut din viața aceasta în cea de dincolo; despre ei spunem că „au trecut în veșnicie”. Cu toate acestea, o seamă de jurnaliști din zilele noastre, încă tributari limbajului oficial ateist, anunță moartea cuiva (chiar a unui personaj celebru) prin sintagma **„a trecut în neființă”**, ceea ce e cu desăvârșire absurd, deoarece „a trece” înseamnă a părăsi un mediu și a pătrunde în altul, pe când „neființă” („neantul” sau „nihilul”) e însăși negarea noțiunii de mediu. Dar să lăsăm asta și să ne întoarcem la adormiții noștri. A trebuit multă vreme până când verbul „a muri” a fost echivalat cu „a adormi”. Potrivit Vechiului Testament, principalele personaje ale istoriei sfinte și-au sfârșit viața, pur și simplu, murind. Așa ni se spune despre Adam (Facerea 5, 5), despre Iosif (Ieșirea 1, 6), despre Aaron (Numeri 33, 38) și chiar despre Moise (Deuteronom 34, 5). Toți conducătorii Israelitelor din țara Canaanului au murit, inclusiv primul lor rege, Saul (1 Regi 31, 5). Regele David (care a trăit cam cu o mie de ani înainte de Hristos) este primul despre care ni se spune că „a adormit” (3 Regi 2, 10); același termen e folosit pentru moartea tuturor regilor de după el.

Trebuie să vă spun însă că în limbile originale ale Vechiului Testament verbul „a adormi” nu avea doar înțelesul de „a cădea în somn” (adică într-o stare din care te poți trezi), ci și pe acela de „a sta culcat”, a se așterne în poziție orizontală (pe pat, pe o scândură sau pe pământ), ceea ce îl făcea vecin cu imaginea mortului care stă culcat fără puțința de a se mai ridica vreodată. Așa se explică de ce în vremea Noului Testament verbul „a adormi” rămăsese doar cu înțelesul comun al căderii în somn, așa cum îl avem și noi în afara limbajului bisericesc. *(Va urma)*